

Plenum

Torsdag 16.10.2025 kl. 16.00—19.06

2.1. Muntlig fråga om regeringens sysselsättningsåtgärder (Tuula Haatainen sd)

Muntligt spörsmål MFT 154/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Haatainen, varsågod.

Debatt

16.01 **Tuula Haatainen sd:** Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo, teidän hallituksenne sai perinnöksi edelliseltä hallitukselta historian korkeimman työllisyysasteen. Ja mitä on tapahtunut? Työttömyys on räjähtänyt kymmeneen prosenttiin, nuorisotyöttömyys on enätyskorkealla ja pitkäaikaistyöttömyys sen kuin pahenee.

Pääministeri, te sanoitte eilen A-studiossa, että pidätte edelleen kiinni 100 000 lisätyöllisen tavoitteesta. Se on hyvä tavoite, mutta siitä ollaankin 170 000 jäljessä. Jos te aiotte pitää kiinni lupauksestanne, niin seuraavan puolentoista vuoden ajan pitäisi työllistyä ihminen joka viides minuutti päivin, öin ja viikonloppuisin, myös tämän kyselytunnin aikana. Arvoisa pääministeri, pidätekö todella kiinni työllisyyslupauksestanne ja lupaatteko, että loppukauden aikana syntyy 170 000 uutta työpaikkaa, jotta tämä alkuperäinen tavoite toteutuu?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.02 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Lupaan, että hallitus tekee kaikkensa joka päivä, että suomalaiset työttömät ihmiset pääsevät töihin ja että Suomeen syntyy mahdollisimman paljon uusia työpaikkoja, ja me tavoittelemme tietenkin sitä, minkä me olemme asettaneet. Minä en tiedä, mikä se vaihtoehto on, etteikö tavoitella-kaan. Minä en ymmärrä tätä logiikkaa, en sitten alkuunkaan.

Sitä paitsi me ollaan tehty enemmän kasvuun ja työllisyyteen tähtääviä uudistuksia Suomessa kuin varmaan yksikään hallitus meitä ennen. Ne ovat perustuneet kaikki ekonomistien, asiantuntijoiden arvioihin ja laskelmiin. Itse asiassa laskennallisesti nämä toimet ovat jo jopa 90 000, eli voisi sanoa, että jos ei näitä oltaisi tehty, niin työllisyystilanne olisi 90 000 huonompi. Eli näillä on oikeasti merkitystä. Me ollaan tehty toimia, jotka vaikuttavat lyhyellä tähtäimellä, keskipitkän aikavälin ja pitkän tähtäimen ratkaisuja. On selvää, että ne kaikki eivät vielä vaikuta.

Mutta iloitaan myöskin niistä positiivisista asioista, joita näkyy: jäänmurtajakauppa viime viikolla, lähes 10 000 uutta työpaikkaa. Tämän tyyppisiä asioita meidän täytyy edistää, me teemme niitä. Me käännetään tämä, me murretaan jää tältä työttömyydeltä, me murretaan jäätä talouden kasvulle.

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyvän lisäkysymyksen, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Haatainen, olkaa hyvä.

16.04 Tuula Haatainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri, nyt täytyy kyllä kummastella, missä todellisuudessa hallitus oikein elää, kun työttömyys on näin korkealla. Ymmärrätkö te, miten vakava tämä tilanne on? SDP on esittänyt hallitukselle alkumetreistä lähtien yli 200 konkreettista keinoa, joilla talouden ja työttömyyden noidankehää olisi voitu hillitä ja katkaista. Eilen A-studiossa puheenjohtaja Lindtman antoi teille nämä tulevaisuustoimet.

Nostan tässä nyt esiin kaksi nopeavaikutteista keinoa, konkreettista asiaa. Ensiksi, otetaan käyttöön yksinyrittäjille suunnattu tuki palkata ensimmäinen uusi työntekijä. Toiseksi, otetaan käyttöön määräaikainen korkovähennysoikeus ensiasunnon ostajille. Pääministeri, oletteko valmis ottamaan nämä hyvät toimet käyttöön?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.05 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lindtman ei näytä olevan paikalla, mutta hän on taitava järjestämään erinäköisiä ohjelmanumeroita. Eilen oli tämän paperin luovuttaminen, jossa oli parisenkymmentä internetlinkkiä. Niiden takaa varmaan löytyy sitten näitä SDP:n esityksiä. Pitää niihin perehtyä, ja olen pyytänyt perehtymään. Mutta minä olen kaksi ja puoli vuotta odottanut teiltä niitä esityksiä.

Ja sanon tässäkin nyt, että minä en ole teiltä todellisia esityksiä kuullut vaihtoehtoksi hallituksen työllisyys- ja talouspolitiikalle. Minä olen kuullut sanat ”ei”, ”ei”, ”ei”. Te olette vastustaneet kaikkia niitä rakenteellisia uudistuksia, jotka tähtäävät korkeampaan työllisyyteen, vahvempaan talouden kasvuun, ja te ette ole oikeasti esittäneet oikeita ratkaisuja. Nyt esimerkiksi tuotte tällaisia yksittäisiä, [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ei kelpaa mikään!] mutta teillä on edelleenkin näköjään loputtomasti rahaa käyttää kaikkeen. Mutta meillä on vastuu, että meidän pitää jokaisesta veronmaksajan eurosta miettiä, mistä se otetaan.

Mitä pk-yrityksiin tulee, niin pk-yritysten toimintaympäristöä on parannettu tällä kaudella historiallisella tavalla. Muun muassa paikallinen sopiminen on sellaista lainsäädäntöä, joka todella auttaa pk-yrityksiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

16.06 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun kaksi ja puoli vuotta sitten katsoin hallitusohjelmaa, niin siellä luvattiin työllisyysvaikutuksia seuraavista asioista: työttömyysturvan työssäoloehdon pidennys 12 kuukauteen 5 700, ansioturvan porrastus eli leikkaus 20 prosentilla 15 800, lapsikorotuksen poistaminen työttömyysturvasta 10 000, aikuiskoulutustuen lopetus 8 000. Tässä hallituksen työllisyystoimia suoraan hallitusohjelmasta. Nämä toimet liittyvät suoraan leikkauksiin työsuhteturvasta ja sosiaaliturvasta. 100 000 työpaikkaa luvattiin, tässä lueteltiin 40 000. Kun nyt on menty väärään suuntaan, niin kysyisinkin nyt: Mitä aiotte tehdä poliittisesti tästä eteenpäin? Jatku-

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

vatko edelleen työttömyysturvan ja työsuhteturvan leikkaukset, vai aiotteko muuttaa suuntaa, koska tämä suunta, mitä olette tehneet, ei ole tuonut työpaikkoja?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.07 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun minä en tiedä, mikä se teidän esittämänne suunnanmuutos on. [Välihuuto sosiaalidemokraattien ryhmästä] Kuulemma te kerrotte sen syksyllä 26. Tämä keskustelu on tavallaan niin kuin tuuleen huutamista, jos te vaan sanotte, että meidän uudistukset eivät kelpaa, mutta te ette pysty kertomaan, mikä on teidän vaihtoehtonne. Palataan asiaan syksyllä 26, jos teillä on se oma vaihtoehto. Kyllä sinne linkkien taakse on katsottu, jotka Lindtman antoi: siellä on ne samat paperit, ne tyhjät paperit, siellä on se kolmen ja puolen miljardin veromoukari työhön ja yrittämiseen, omistamiseen, investointeihin, joten minä en tiedä, mikä on nyt se suunnanmuutos. Työministeri voi jatkaa, ja sosiaaliturvaministeri, ja perustella politiikkaamme ja sitä, miten sillä tähdätään muun muassa siihen, että työn vastaanottaminen on aina kannattavaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.08 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän myös jatkona, kysymykseen siitä, mikä se SDP:n linja on: [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] Ensinnäkin te vastustitte näitä sosiaaliturvaan tehtyjä välttämättömiä julkisen talouden tasapainotustoimia ja työllisyystoimia. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Sen jälkeen te viime syksynä esittelitte teidän vaihtoehtobudjetin, jossa te ette enää esitä näitä peruttaviksi. Eli tulkinta oli silloin se, että SDP hyväksyi hiljaa, siellä pinnan alla, nämä hallituksen toimet, jotka tietysti tässä julkisen talouden tilanteessa ovat erittäin valitettavia mutta välttämättömiä. Totta kai meidän täytyy tehdä tässä tilanteessa työllisyyttä vahvistavia toimia, mutta vastuulliselta oppositiopuolueelta voisi odottaa sitä, että te tekisitte vaihtoehdon ja julkaisisitte siihen liittyvät vaikutusarvioita. Me emme edelleenkään ole niitä edellisten vaihtoehtojen vaikutusarvioita saaneet. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä — Puhemies koputtaa] Tuokaa oma vaihtoehto rehellisesti ja suoraan esiin, niin sen jälkeen on helpompi keskustella.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

16.09 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Moni suomalainen todella on nyt työttömänä, ja moni opiskelija valmistuu jopa korkeakoulusta suoraan työttömyyteen. Se varmasti horjuttaa luottamusta tulevaan, se heijastelee myös lähipiiriin. Silloin kun työtä on tarjolla vähän, pitäisi mielestäni olla hyvin tarkka, että sitä ei ainakaan vähennetä. Siksi kysyisinkin: mikä on ollut hallituksen logiikka siinä, kun on leikattu vaikka ammatillisesta koulutuksesta, vaikka Opetusalan Ammattijärjestön mukaan se tarkoittaa leikkauksia opettajista, lisää työttömiä opettajia, tai kun on leikattu sosiaali- ja terveyspalveluista niin mittavasti, että kuten me tiedämme, niitä pieniä sotealan yrittäjiä on menettänyt firmansa, työnsä, ajautunut konkurssiin? Heitä ei varmaan silloin lämmitä se puhe siitä, että tämä hallitus on tehnyt enemmän kuin kukaan koskaan pienyrittäjille, kun he ovat nyt konkurssin partaalla. Kysyisin nyt: mikä on hallituksen logiikka siinä, että kun työtä on

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

tarjolla vähän, silloin suomalaisilta leikataan työstä — kansalaisjärjestöiltä, kulttuurikentästä, sotesta tai vaikka koulutuksesta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.10 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustaja Virralle kysymyksestä. Tässä menevät tietysti monet asiat sekaisin, mutta on ehkä hyvä muistuttaa kotikatsomoihin, että tämä sotemalli, joka tällä hetkellä tässä tasavallassa on käytössä, on aikaisemman hallituksen voimaan saattama. [Anne Kalmarin välihuuto] On varmasti näin, että tällä tavalla suomalaisten hienojen pienten ja keski suurten soteyritysten palveluita ei olisi karsittu, jos meillä olisi olemassa vanhanmallinen järjestelmä käytössä. Tästä taas vastaavasti päättäjät alueilla vastaavat kaikkienensa tältä osin. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Me teemme kaiken sen voitavan, mikä on tehtävissä. Samaan aikaan, kun velanotto on hyvin suurta, meidän on tehtävä myös sopeutustoimenpiteitä ja samalla myös kaikki se voitava, jotta suomalaisille yrityksille saadaan parempi näkymä omaan tulevaisuuteen. Olemme tehneet myös merkittäviä veronkevennyksiä, joilla taas yksityistä kulutusta saadaan liikkeelle, ja myös julkisia investointeja, jotka myös tuovat työtä. Elikkä on tärkeää myös muistaa, että tämä hallitus on tehnyt nimenomaan elvyttäviä budjetteja [Puhemies koputtaa] samaan aikaan, kun julkista taloutta on sopeutettu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.11 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä oikeistohallitus pääministeri Orpon johdolla lupasi suomalaisille 100 000 uutta työllistä, ja luulisi olevan hieman nöyryyttä näiden työttömyyslukujen valossa tunnustaa tämän politiikan epäonnistuminen. Tavoite on karannut ja on tällä hetkellä jo 170 000. Kyllä tähän tarvitaan muutos, ja SDP on valmis auttamaan. [Sheikki Laakso: Työkanava Oy!] SDP:n mielestä esimerkiksi pienten yritysten kasvu ja työllisyys olisi valjastettava käyttöön. Nostetaan arvonlisäveron alarajaa ja annetaan mikroyrityksille määräaikainen verohyvitys ensimmäisen työntekijän palkkaamisesta, sillä jokainen uusi työntekijä on askel pois työttömyydestä. Pääministeri, te saitte eilisiltana puheenjohtaja Lindtmanilta tuhdin paketin, johon oli koottu nämä ja yli 200 muuta esitystä. Se oli kuin Joosefin neuvo faaraolle: näillä selviät seitsemästä laihasta vuodesta. Te olette sanonut, että te teette kaikkenne työttömyyden parantamiseksi, ja nyt kysyn: oletteko te todella valmis tekemään kaikkenne ja tarttumaan [Puhemies koputtaa] edes näihin SDP:n nopeavaikutteisiin esityksiin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.13 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toistan, että sieltä niitten linkkien takaa, jotka siinä paperissa olivat, löytyvät ne samat paperit, jotka te olette tuoneet tänne aikaisemminkin, ja niihin ei ole edes laskettu työllisyysvaikutuksia, [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] tai ainakaan niitä ei ole näytetty meille muille. SDP, vaikka te kuinka nyt puhutte teidän paperistanne ja 250 keinosta, niin kun on se historia, joka tässä salissa on kahden ja puolen vuoden aikana nähty, niin ei siellä ole mitään vaihtoehtoa. [Timo Harakka: Kuka sanoo ei, ei, ei?] Ei siellä ole mitään vaihtoehtoa.

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

Hyvät edustajat, edustaja Tuppurainen, nyt on kyse paljon siitä — kun talous on myöskin psykologiaa — annetaanko me ihmisille toivoa vai toivottomuutta. Minä haluan antaa ihmisille toivoa paremmasta, koska tämä peli ei ole menetetty. Me ollaan viime viikollakin saatu Suomeen aivan mahtavia uutisia, jotka perustuvat suomalaisten osaamiseen. Näitä vastaavia investointihankkeita on käynnissä eri puolilla Suomea. Meillä on maailman parasta osaamista, meillä on maailman parhaat yliopistot, korkeakoulut, panostetaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen, on laitettu yrittämisen edellytyksiä kuntoon. Nyt me vain ei olla saatu mitään apua ulkoa, koska Ukrainan sota pahenee ja sen aiheuttamat ongelmat syvenevät. [Puhemies koputtaa] Mutta kyllä tämä tästä lähtee. Annetaan ihmisille myöskin toivoa. [Puhemies koputtaa] Annetaan niille työttömille ihmisille toivoa, [Tytti Tuppurainen: Kelpaisiko tämä esitys?] että edessä on parempi aika.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

16.14 Minja Koskela vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onhan tämä nyt yhdenlaista, että pääministeri puhuu täällä viikko toisensa jälkeen toivosta, kun hallituksen politiikka luo ympärilleen pelkkää toivottomuutta. [Arto Satonen: Ohhoh!] Pääministeri, te lupasitte ennen vaaleja, että tämän hallituskauden aikana syntyy 100 000 uutta työpaikkaa. Tällä hetkellä teidän saldonne on 80 000 uutta työtöntä. Teidän keinovalikoimassanne on ollut ammattiyhdistysliikkeen ja työntekijöiden kurittaminen ja työttömien tilanteen heikentäminen, kun sosiaaliturvaa on leikattu ja suojaosat on poistettu. Te tiedätte, että näillä mainituilla keinoilla Suomeen ei tule syntymään sataatuhatta uutta työpaikkaa. Sen sijaan, jos te palauttaisitte nämä suojaosat, niin sillä voitaisiin helpottaa työn vastaanottamista, joten kysynkin, pääministeri, teiltä nyt: olisiko aika palauttaa suojaosat ja sillä tavalla helpottaa työn vastaanottamista?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.15 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tästä toivottomuuden narratiivista, joka täällä on, [Suna Kymäläinen: Ei ole todellista!] voidaan katsetta nostaa hiukan myöskin niihin positiivisiin asioihin? [Välihuutoja vasemmalta — Puhemies koputtaa] Meillä on viime viikolta historialliset jäänmurtajasopimukset. [Krista Kiuru: Miten se liittyy sosiaaliturvaministerin toimialaan? — Puhemies koputtaa] Tämä hallitus tekee joka päivä töitä, työllisyysuudistuksia, ja julkista taloutta tasapainotetaan tässä vaikeassa tilanteessa. Meidän yritykset ympäri Suomen luovat uutta. Hallitus investoi julkista tutkimusrahoitusta aivan historialliset määrät. Tehdään paljon oikeita asioita. Haaste on tässä geopolitiisessa epävarmuudessa ja ympäristössä. [Vasemmalta: Suojaosa!] Sille hallitus ei, eikä kukaan tässä salissa, valitettavasti paljoa voi, että Venäjä hyökkää Ukrainaan ja että meillä on nämä turvallisuusuhat. [Välihuutoja]

Mutta se, mitä voimme tehdä, mikä on omissa käsissä, on se, että hallitus on tasan ne uudistukset, kaikki, vienyt eteenpäin, mitä on luvannut, ja tätä tulevaisuudennäkymää rakennetaan Suomelle positiivisemmaksi. [Timo Harakka: Miten se suojaosa?] Haluan myöskin sanoa näistä suojaosista sen, että Suomessa on kansainvälisestikin vertaillen olemassa melko hyvä työttömyysturvan sovittelujärjestelmä, joka on parempi kuin mitä moni tietää. Ja pyrimme myöskin siihen, että työn vastaanottaminen, osa-aikatyön vastaanottaminen kan-

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

nattaa, [Puhemies koputtaa — Timo Harakan välihuuto] mutta tätä edelleen kehitetään. Meillä on käynnissä siihen liittyvä lakihanke.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Malm, olkaa hyvä.

16.17 Niina Malm sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Herra pääministeri, kyllä tämä nyt kuulostaa siltä, että ei-puolue istuu siellä aitiossa. [Eduskunnasta: Kyllä!] Kaikkiin esityksiin vastaus on: ”ei”, ”ei” ja ”ei”. Ja sitten tässä pitäisi vielä puhua toivosta, kun vastaus on ”ei”.

Teille, pääministeri, on eilen annettu lista, jossa on yli 200 toimenpidettä. Niistä yksikään teille ei näytä kelpaavan, koska vastaus on ”ei”. Se on nolla. Ja sitten kyllä minua, pääministeri, kiinnostaisi tietää myös se, kun nyt te puhutte toivosta ja vaaditte vastauksia, että onko tämä kyselytunti SDP:n kyselytunti. [Eduskunnasta: Tulevan hallituksen! — Joona Räsänen: Vaihdetaan paikkaa!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.18 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei ole, koska SDP on oppositiossa. [Naurua oikealta] — Mielestäni hyvään poliittiseen keskusteluun kuuluu debatti, ja jos te arvostelette illasta toiseen täällä, päivästä toiseen, viikonloppuisin hallituksen politiikkaa kaikesta [Joona Räsänen: Öin ja päivin!] — öin ja päivin, kyllä, koko ajan — on minusta aivan kohtuullista, että me kysymme teiltä, mikä se teidän vaihtoehtonne on, ja se ei siitä Lindtmanin listasta selvinnyt. [Välihuutoja sosiaalidemokratien ryhmästä — Puhemies koputtaa] Se on vain tosiasia, [Krista Kiurun välihuuto] koska ne ovat ne samat paperit, jotka on tänne tuotu.

Ja mitä siihen ei-sanaan tulee — tämä hallitus on tehnyt kymmenittäin kasvuun, työllisyyteen liittyviä parannuksia, lainsäädäntöä, uudistuksia, ja niitä on lisää tulossa. Te olette niitä vastustaneet — te olette niitä vastustaneet, eikä pelkästään tällä kaudella vaan silloin, kun te olette olleet vallassa. Nämä asiat ovat jääneet tekemättä. Tällä hallituksella on strategianäkemyks, ja minä uskon, että tämä toimii. Olemme laittaneet tämän maan kilpailukykyä kuntoon tavalla, josta voi olla ylpeä, ja sinä päivänä, kun me saamme sen talouden kasvun kunnolla liikkeelle, varmasti tilanne paranee.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

16.19 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka vasemmiston voi olla sitä vaikea uskoa, niin työpaikka syntyy silloin, kun työnantajan kannattaa työllistää. Ja niitä voi syntyä viennin veron kautta, kuten me nyt on nähty. [Timo Harakan välihuuto] Esimerkiksi kaikkia telakkateollisuuteen liittyviä positiivisia uudistuksia on auttettu osaltaan niillä uudistuksilla, joilla viennin kilpailukykyä on parannettu. Sitten kotimarkkinoilla tärkeintä on saavuttaa luottamus, ja sen takia on tärkeää, että tämä toivon viesti nyt ymmärretään. Kun kotimarkkinoilla katsotaan niitä työpaikkoja, niin ne nimenomaan voivat syntyä pk-yrityksiin. Sen takia on uudistettu paikallista sopimista, on uudistettu yt-lakia, on tehty sellaisia uudistuksia, jotka nimenomaan kohdistuvat sinne pk-yritysten toimintaedellytysten parantamiseen. Kun juuri tänään on ilmoitettu määräaikaisten työsuhteiden helpottamisesta, niin kysyn työministeri Marttiselta: onko tämän uudistuk-

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

sen tarkoitus nimenomaan se, että nuoret pääsevät kiinni ensimmäiseen työpaikkaan helpommin kuin aiemmin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.20 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, herra puhemies! Tähän edustaja Satosen oivaan kysymykseen vastauksena: kyllä on. Me tiedämme sen, että... [Timo Harakka: työministeri kysyy työministeriltä!] — Kannattaa, hyvät edustajat, kuunnella, kun vastaan mielellään näihin teidän kysymyksiinne. — Eilen seitsemän tuntia käytiin keskustelua työllisyyspolitiikasta, ja tänään meillä on hieno mahdollisuus jatkaa sitä rakentavaa yhteistä keskustelua. [Vasemmalta: Kyllä!] Hallituksen työmarkkinauudistusten tavoitteena on nimenomaan madaltaa ennen kaikkea suomalaisten pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuutta tarjota taas uutta työtä. Jos ajatellaan taas vastaavasti määräaikaisia työsopimuksia, ne ovat juuri nuorille niitä ensimmäisiä väyliä päästä mukaan työelämään, siihen ensimmäiseenkin oman alan työpaikkaan. Tässä ajassa, jossa nuorten työttömyys on aivan liian korkealla tasolla, me tarvitsemme määrätietoisia toimenpiteitä, joista nuorten työllistymisaseteli on nyt ensimmäisiä. Tämä taas osaltaan tulee vahvistamaan yritysten luottamusta ja uskoa työllistää suomalaisia nuoria, jotta taas he pääsevät kiinni parempaan elämään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harakka, olkaa hyvä.

16.21 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos nyt sadantuhannen uuden työpaikan sijaan olisi saanut aikaan 70 000 vähemmän työllisiä, niin olisi ehkä aihetta hiukan nöyrempään asenteeseen ja ottaa vastaan ehkä muutama neuvo tai kommentti, joita täältä on monta esitetty niiltä, jotka edellisellä kaudella onnistuivat työllisydessä. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Mutta ylimielinen hokemannehan on se, että edellisellä kaudella ei tehty uudistuksia. [Perussuomalaisten ryhmästä: Työkanava Oy!] Kuulkaas nyt, viime kaudella tehtiin suurin historian uudistus [Sanna Antikainen: Ai Työkanava?] siirtämällä työllisyyspalvelut valtiolta kunnille. Siihen verrattuna se, että kiusaatte työnhakijoita ja työntekijöitä näillä kaikilla kiusaamisilla, on pientä näpertelyä.

Ja toinen hokemanne liittyy siihen, että olette parantaneet yritysten asemaa. Oletteko ollenkaan huomanneet sitä, että konkurssien määrä lisääntyy vuosi vuodelta ja tänäkin vuonna saatte uuden ennätyksen aikaan? Yritykset eivät luota hallitukseen, yritysten konkurssit aiheuttavat työttömyyttä, ja työttömyys aiheuttaa konkurssseja. Ja te tarjoillette toivoa — tarjotkaa mieluummin työpaikkoja. [Puhemies koputtaa] Joko kelpaisi muiden eduskuntapuolueiden kanssa yhteinen katastrofiryhmä, [Puhemies koputtaa] joka ratkaisisi näitä ongelmia yhteistyössä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.23 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hämmästelen jotenkin sitä todella synkän negatiivista ilmapiiriä, mitä vasemmisto-oppositio haluaa levittää laajasti taas tähän maahan. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] Me olemme saaneet, hyvät kollegat, viime viikolla historiallisia uutisia meriteolli-

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

suuteen. Monet talouden mittarit näyttävät tällä hetkellä vahvempaan suuntaan. Eikö meidän pitäisi yhdessä yhteistyöllä [Timo Harakka: Tervetuloa!] nyt näyttää suomalaisille, että kyllä, me menemme kohti parempaa ja että kyllä, me pystymme rakentamaan yhteistyöhön ja me teemme yhdessä kaiken sen voitavan, jotta tämä vaikea tilanne taas saadaan selätettyä ja jotta näille suomalaisille, jotka ovat vailla työtä, saadaan taas uutta työtä tarjottua?

Samalla on myös todettava se — eikö todella ole näin? — että kansainvälinen suhdanne-tilanne ja Ukrainan sota totta kai vaikuttavat suoraan myös pienen viennistä elävän Suomen tilanteeseen. Mutta, hyvät kansanedustajat, se vain korostaa sitä työtä ja niitä uudistuksia, niiden läpiviennin merkitystä, mitä tämä hallitus on koko ajan tekemässä. [Timo Harakka: Pelkkää näpertelyä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

16.24 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Me jokainen tunnemme jonkun, joka on työttömänä. Työ on osa merkityksellistä elämää, mielen hyvinvointia ja myös mielenterveyttä, mutta nyt meillä on massatyöttömyys. Hallituksen politiikan seuraukset vääjäämättä ajavat monia suomalaisia osattomuuteen ja vaikeisiin tilanteisiin.

Samaan aikaan hallitus käyttää aikaansa alkoholipolitiikan vapauttamiseen, jotta alkoholia olisi mahdollisimman helposti saatavilla. [Krista Kiurun välihuuto] Päihteet ja mielenterveysongelmat kulkevat aina käsi kädessä. Jos sinulla on päihdeongelma, on sinulla mielenterveysongelma. Mikäli sinulla on päihde- ja mielenterveysongelma, sinun työkyky on myös alentunut.

Keskittyykö hallitus oikeisiin asioihin? Onko teidän politiikassanne teidän mielestänne riskejä olemassa? Ja, ministeri Juuso, kuinka tärkeää teille on suomalaisten hyvinvointi ja suomalaisten mielenterveys?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.25 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä ilman muuta sekä minulle että varmasti koko hallitukselle kansalaisten hyvinvointi on todella tärkeää. Kyllä me siihen kaikin keinoin yritämme vaikuttaa, teemme parhaamme, lisäämme hyvinvointialueiden rahoitusta, teemme parhaamme siinä soteuudistuksen kehikossa, [Suna Kymäläisen välihuuto] mikä meille jäi viime hallitukselta. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että palveluja pitää pystyä järjestämään uudella tavalla rakennemuutoksessa ja väestön keskittyessä taajamiin. Kyllä me välitämme koko ajan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

16.26 Miko Bergbom ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Arvoisa pääministeri, varoitin teitä tarttumasta sosiaalidemokraattien auttavaan käteen. Nimittäin se käsi löytyy hyvin nopeasti veronmaksajien taskulta, [Naurua perussuomalaisten ryhmästä] kuten ollaan nähty. Nimittäin täällä te esittelette yleviä listojanne, kuinka te olisitte tekemässä paremmin työllisyystoimia kuin tämä hallitus, mutta viimeksi kun katsoin teidän vaihtoehtoanne tälle vuodelle, niin sieltä vaihtoehdosta löytyi enemmän veronkorotuksia kuin

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

mitä tämä hallitus tekee. [Timo Harakka: Enemmän työllisyyttä!] Tämä meno on jatkunut läpi tämän kauden ja uskoakseni tulee myös jatkumaan.

Sosiaalidemokraattien vaihtoehto on verottaa kaikkea, mikä liikkuu, elää ja hengittää, enemmän kuin tämä hallitus. Tämä hallitus tarjoaa veronalennuksia, niin myös ensi vuodelle. Palkansaajien verotus kevenee. Lapsiperheiden verotus kevenee. Kolmilapsinen perhe: hallituskauden alussa lapsista saatava veronalennus nolla euroa — ensi vuonna kolmilapsiselle perheelle yli 600 euroa nettona lisää tämän hallituksen ansiosta. [Timo Harakka: Työttömälle perheelle!]

Kysyn työministeriltä: miten palkansaajien ostovoiman kasvu vaikuttaa kotimarkkinoiden kysyntään tämän hallituskauden aikana? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.27 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Ja kiitoksia kansanedustajalle tärkeästä kysymyksestä, sillä viime vuosien osalta suomalaisia palkansaajia ja eläkkeensaajia on todella kurittanut hintojen voimakas nousu, joka on totta kai myös leikannut sitä, paljonko suomalaisilla on mahdollista kuluttaa. Ja totta kai se näkyy suomalaisten tärkeiden, hienojen pienten ja keskisuurten yritysten arjessa aivan suoraan ja leikkaa taas vastaavasti myös näiden yritysten kykyä työllistää.

Meidän hallituksen keskeinen politiikka veropolitiikassa on nimenomaan vahvistaa suomalaisten ostovoimaa ja parantaa taas vastaavasti kannustimia työntekoon. [Timo Harakka: Alvia nostamalla!] Ja nyt me näemme sen, että kun verotusta kevennetään, korot laskevat ja inflaatio on taittunut ja laskenut, niin tällä hetkellä suomalaisten ostovoima kehittyy erittäin myönteisesti, ja se on tärkeä viesti suomalaiselle päivittäistavarakaupalle, suomalaisille yrityksille siitä, että mennään kohti parempaa. Tämä totta kai avaa nyt tämän vuoden aikana ja ensi vuoden kuluessa taas polkua siihen, että yksityinen kulutus nousee voimakkaasti, ja se tarkoittaa taas lisää työtä alan yrityksiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

16.28 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllähän se on politiikassakin niin, että tulokset ratkaisevat, ja mikä on, arvoisa pääministeri, tällä hetkellä hallituksenne tulos? Euroopan toiseksi pahin työttömyys, jättimäinen pitkäaikaistyöttömyys, jättimäinen nuorisotyöttömyys, pahin työttömyys yli 25 vuoteen, 600 000 ihmistä ulosotossa — ilmeisesti enemmän kuin koskaan meidän modernin historian aikana — ennätysmäärä konkurssseja. Voi sanoa, että teidän työllisyyspolitiikkanne tulokset ovat tyhjä paperi. Teidän työllisyyspolitiikka on todella se tyhjä paperi, [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] mitä te koko hallitus nykyään hoette. [Timo Harakan välihuuto] — Niin, juuri, herra puhemies, haluan nyt tuoda toivoa, kun pääministeri on peräänkuuluttanut toivoa.

Tälle viikolle toivoa toi Suomen politiikkaan se keskustan pitkään peräänkuuluttama parlamentaarinen sopu talouden raameista. Tämä velkajarrusopu oli erittäin arvokasta. Nyt kun meillä on hyviä kokemuksia parlamentaarisen työryhmän tällaiseen työllisyys—työttömyys-riiheen pohtimaan työttömyyden ratkaisemista vähän velkajarrun tapaan? Tarjoan teille nyt positiivisuuteen mahdollisuutta [Puhemies koputtaa] tyhjien paperien sijaan.

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.29 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pakko se nyt on jälleen kerran taas sanoa, että kutsuin parlamentaariseen keskusteluun kaksi ja puoli vuotta sitten puolueita keskustelemaan siitä, miten Suomi pelastetaan tilanteessa, jossa työllisyys oli jo lähtenyt laskuun viime hallituksen aikana, [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ei ollut!] jolloin velkaantuminen oli lähtenyt käsistä. Tämä oli teidän vastaus, edustaja Kurvinen, [Antti Kurvinen: Onko tämä positiivista?] tyhjä paperi, josta te puhuitte.

Mutta positiivinen asia on se, [Suna Kymäläinen: Toivoo!] että järki voitti tässä salissa. Yhtä lukuun ottamatta kaikki puolueet lähtivät mukaan velkajarruun, [Veronika Honkasalo: Kokoomuksen voitto!] joka siis suomen kielellä tarkoittaa sitä, että sitoudumme pitämään meidän julkisen velan kurissa. Siitähän tässä on kyse. Ei enää ”rahaa on” -politiikkaa, [Välihuuto vasemmalta] ei velkahana käytössä, kun on poliittisia ongelmia, vaan eletään suu sakkia myöten. Se on tiukka, mutta siitä tulee vähemmän tiukka sillä, että me saadaan talous kasvuun, ja siksi sitä kasvupolitiikkaa tarvitaan. Hallitus on tehnyt satoja päätöksiä, jotka lisäävät talouden kasvua ja edellytyksiä työllisyydelle, sille, että suomalaiset yritykset [Puhemies koputtaa] palkkaavat ihmisiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäkynen, olkaa hyvä.

16.31 Matias Mäkynen sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri, te todella lupasitte 100 000 lisätyöllistä. Olette siitä enää 170 000 työllisen päässä. Lupasitte lopettaa velkaantumisen, mutta velkaantuminen vain kiihtyy, ja lupasitte, että hoitajia ei irtisanota, mutta viikoittain kuulemme, kuinka hyvinvointialueilta hoitajia irtisanotaan.

Talous on todellakin psykologiaa, ja te toivotte, että me oppositiossa loisimme ihmisille toivoo, mutta kun työttömyys kasvaa, ihmisiä irtisanotaan, on teidän ratkaisunne heikentää heidän työttömyysturvaansa. Se ei tuo ihmisille toivoo. Päinvastoin, se heikentää ihmisten ostovoimaa ja kulutuskysyntää. Se saa ihmiset säästämään tällä hetkellä. Ihmiset säästävät enemmän kuin kertaakaan 2000-luvulla lukuun ottamatta pandemian sulkuaikaa.

Ymmärrätkö, arvoisa pääministeri, että tämä sosiaaliturvan ja työttömyysturvan heikentämispolitiikkanne ei toimi? Meiltä on tullut useita esityksiä esimerkiksi suojaosien palauttamisesta. Edustaja Lyly on tehnyt esityksen aikuiskoulutustuen palauttamisesta kohdentaen sen työvoimapula-aloille. Tarttuisitte näihin esityksiin. Niillä saadaan aitoja, uusia työllisiä [Puhemies koputtaa] ja parannetaan ihmisten työntekomahdollisuuksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.32 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta olisi nyt hyvä kyllä ihmisten tietää se, että SDP on kuitannut nämä esitykset omassa vaihtoehtobudjetissaan. Te ette ole esittäneet näitä sosiaaliturvaan kohdistuneita leikkauksia peruttaviksi, [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] kun te teitte teidän vaihtoehtobudjettinne. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ei pidä paikkaansa!]

Toki on vaikea tietää, [Hälinää — Puhemies koputtaa] mikä se SDP:n linja on myöskin siksi, että lehtitietojen mukaan tästä velkajarrusta, joka on historiallinen, edustaja Mäkynen ja edustaja Krista Kiuru ovat ilmeisesti jo SDP:n ryhmän sisällä irtautuneet, [Oikealta:

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

Oho!] mutta tämä on tietysti teidän sisäinen kysymyksenne. [Timo Harakka: No niinpä näyttää olevan!]

Mutta mitä pidän oikeutettuna, on se, että meillä on mahdollisuus kysyä teidän vaihtoehtoon perään myöskin tässä, koska te kyseenalaistatte sitä linjaa, mitä hallitus edustaa. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ja vastaus!]

Sitten vastauksena tähän kysymykseen se, että meillä on julkisessa taloudessa massiivinen haaste. Meidän täytyy sopeuttaa meidän taloutta. Samaan aikaan tämä hallitus tekee [Miapetra Kumpula-Nattrin välihuuto] historialliset työmarkkinauudistukset ja kasvu-uudistukset. [Timo Harakka: Ei ole kovin isoja! — Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] Ensi vuonna suomalaisten ostovoima paranee, ja tämä näkymä näyttää paremmalta muun muassa siitä syystä, että viime viikolla tehtiin historialliset jäänmurtajakaupat, ja nyt jatketaan tätä hyvää positiivista kierrettä. Toivottavasti olette kaikki siinä mukana. [Timo Harakan välihuuto]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

16.33 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä hallitus peräänkuuluttaa hintalappuja näille vaihtoehtoilta. Hintalappu on sillä, jos mielenterveysongelmista kärsivältä ihmiseltä viedään kannusteet tehdä esimerkiksi osa-aikatyötä ja sen seurauksena hän ei tee työtä enää ollenkaan. Hintalappu on sillä, kun korotetaan arvonlisäveroa, leikataan kotitalousvähennystä ja viedään monelta, monelta mikro- ja pienyritykseltä elinmahdollisuudet, ja se näkyy muun muassa ennätyksellisenä yksinyrittäjien konkurssina tällä hetkellä. Sillä on hintalappu. [Sinuhe Wallinheimon välihuuto]

Hintalappu on myös tällä kokonaisuudella. Nyt kun katsotaan tätä pääministeri Orpon hallituksen alkukautta, tätä suurtyöttömyyttä, katsotaan tätä suurvelkaantumista, siinä se hintalappu näkyy. Arvoisa pääministeri, oletteko arvioinut ja voisitteko arvioida, mikä tämän teidän epäonnistuneen talouspolitiikkanne hintalappu Suomelle kokonaisuudessa on? Nimittäin hallitusohjelmassanne vielä arvioitte, että sadallatuhanella lisätyöllisellä saadaan kolme miljardia lisää julkiseen talouteen. Paljonko nyt ollaan julkisesta taloudesta menetetty tämän teidän epäonnistumisenne takia?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.34 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se vain on nyt niin, että tämä maailman tila, Ukrainassa käytävä Venäjän hyökkäyssota, [Antti Kurvisen välihuuto] muu epävarmuus, presidentti Trumpin kauppapolitiikka viime keväänä, nämä asiat ovat vaikuttaneet massiivisella tavalla avoimeen kansantalouteen, joka on viientiriippuvainen. [Timo Harakan välihuuto] Se vaikuttaa meidän työllisyystilanteeseen ja talouden kasvuun valtavalla tavalla. Sen lisäksi se epävarmuus, jota tämä turvallisuustilanne tuo suomalaisiin koteihin, vaikuttaa ihmisten kulutuskäyttäytymiseen, ja se vaikuttaa automaattisesti kysyntään, talouden kasvuun ja työllisyyteen. Minä toivoisin, että näissä keskusteluissa tämä asia olisi sellainen, jonka kaikki toteavat faktana ja tosiasiana. [Antti Kurvinen: Emme kiistä! — Anne Kalmari: Kaikissa Euroopan maissa sama!] Siitä huolimatta, koska näin on, me emme ole seisseet tumput suorana, vaan me ollaan tehty suuri määrä talouden kasvua ja työllisyyttä parantavia toimia, [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] ja me teemme lisää niitä. Me emme anna periksi, ja me ollaan hands on, kädet sa-

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

vessa, edistämässä jokaista uutta kauppaa, jokaista uutta investointia Suomeen, mikä on mahdollista, jotta työtä syntyy joka puolelle Suomea.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Ollikainen, varsågod.

16.36 Mikko Ollikainen r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Förra veckans isbrytaraffärer var en mycket god nyhet, och vi ser också andra satsningar i grön omställning som är positiva för att få ekonomins hjul att börja rulla igen, men många av dessa stora investeringar landar särskilt i mansdominerade branscher. Vi behöver göra allt för att stoppa den utveckling där den finländska arbetsmarknaden blir mer och mer könsuppdelad. Kvinnor och män arbetar i hög grad inom olika branscher och i olika uppgifter. Det här är ett strukturellt problem som behöver åtgärdas.

Arvoisa puhemies! Suomen työmarkkinat ovat yhä vahvasti sukupuolittuneet. Samaan aikaan digitalisaatio ja tekoäly muuttavat työn rakenteita nopeammin kuin koskaan aiemmin. Muutos näkyy jo esimerkiksi käänösälällä, jossa teknologian vaikutus on ollut merkittävä.

Työttömyys on viime aikoina kohdannut erityisesti naisvaltaisia aloja. Siksi meidän on huolehdittava siitä, että myös nämä alat pysyvät mukana kehityksessä ja tarjoavat kasvun mahdollisuuksia. Kysyn, arvoisa ministeri Marttinen: miten voimme vahvistaa talouskasvua perinteisesti naisvaltaisilla aloilla työmarkkinoiden murroksessa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.37 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia paljon, arvoisa herra puhemies! Ja kiitoksia edustajalle erittäin hyvästä kysymyksestä. Kyllä on niin, että tämän hallituksen tekemiä uudistuksia on merkittävä määrä verotuksesta luvitusten uudistamiseen, sääntelyn purkuun ja rahoituksen saannin turvaamiseen — erittäin tärkeä asia. Tapasin juuri pari viikkoa sitten naisyrittäjiä, ja kävimme läpi sitä, millä tavalla me voimme taas omilla päätöksillämme vahvistaa naisyrittäjien luottamusta ja näkymää tulevaisuuteen. He nostivat esille erityisesti sen, että rahoituksen saannissa on suuria vaikeuksia. Samoin panostukset tutkimukseen ja tuotekehitykseen ovat osaltaan äärimmäisen tärkeitä asioita. Me teemme kaiken voitavan, jotta kaikilla erilaisilla toimialoilla näkymä tulevaisuuteen taas vastaavasti pystyy vahvistumaan ja paranemaan. Toisaalta tämä hallitus kohdistaa toimenpiteitä myös esimerkiksi julkisen sektorin naisvaltaisten alojen täydennyskoulutuksen turvaamiseen, ja se on myös tärkeä osa tätä kokonaisuutta. Me jatkamme jatkuvasti työskentelyä uusien toimien läpiviemiseksi. [Miapetra Kumpula-Natri: Lupasitteko nostaa alvirajaa?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

16.38 Saara Hyrkkö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Välillä poliitikot joutuvat vähän kohtuuttomastikin selkää seinää vasten vaalitavoitteista, jotka eivät sellaisenaan ole toteutuneet. Se on aivan normaalia — politiikassa on kyse kompromisseista. Mutta vaalilupaukset, ne ovat toki eri asia, ja pääministeri Orpo, kokoomus todella lupasi nämä 100 000 uutta työpaikkaa. Ehkä te voisitte pääministerinä myöntää, että se ei ollut kauhean

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

fiksu lupaus, se asia kun ei kokonaisuudessaan ole poliitikkojen käsissä. Sitten siitä ei tarvitsisi täällä jatkuvasti muistutella teitä. Mutta kyllä teidän tekemisillänne totta kai on vaikutusta työllisyyteen, vaikka siellä ministeriaitiossa välillä tuntuu vaikealta sitä myöntää.

Nyt te, pääministeri, sanoitte, että hallitus on tehnyt asiantuntijoiden suosituksiin perustuvia toimia kasvun ja työllisyyden puolesta. Pääministeri Orpo: kuka asiantuntija on suositellut työntämään 30 000 lasta köyhyysen? Entäpä tämä yhteisöveroale, miljardiluokan kysymys, jonka asiantuntijat ovat lähes ykskantaan tyrmänneet tehottomana ja tuhlailevana? Koulutusleikkaukset — kuka asiantuntija on sanonut, että niillä se kasvu lähtee käyntiin ja työllisyys kohenee? Nämä päätökset eivät ole asiantuntijoiden suosittelemia. [Puhemies koputtaa] Millä ihmeellä te niitä perustelette, ja olisitteko valmis perumaan näitä heikkoja päätöksiä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.40 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa on ollut sellainen hyvä tapa, että hallitusohjelmien ja budjettien pohjalle käytetään aina valtiovarainministeriön virkamiesten puolueettomia arvioita esimerkiksi työllisyysvaikutuksista. Me hallitusohjelmaneuvotteluissa neuvottelimme keinokokonaisuuden, joka näiden asiantuntijoiden puolueettoman arvion mukaan ja laskelmien mukaan toi Suomeen 100 000 uutta työllistä. Me tehtiin ne uudistukset. Tämä suhdannetilanne ei ole millään tavalla auttanut sitä.

Mutta, hyvä edustaja, tätä kautta on puolitoista vuotta jäljellä, ja niin kuin minä olen monta kertaa sanonut, me emme anna periksi. Me teemme töitä suomalaisten työttömien ihmisten puolesta, että he saavat töitä. Me teemme töitä sen eteen, että yrittäjä uskaltaa työllistää, että ihmiset saavat töitä, [Timo Harakka: Entistä kovempi lupaus!] jotta isät ja äidit saavat töitä, jotta lapsiperheköyhyydestä pystytään nostamaan perheitä, lapsia ylös. Tähän me olemme sitoutuneet, ja me teemme töitä joka päivä näiden tavoitteiden eteen.

Vielä viimeiseksi nämä koulutusleikkaukset. Kyllä, aikuisten ammatillisesta koulutuksesta on leikattu, mutta jos katsotaan OKM:n pääluokkaa, niin vuodesta 22 ensi vuoteen [Puhemies koputtaa] se loppusumma on kasvanut miljardilla. Onko se koulutusleikkaus? [Timo Harakka: Nyt oli kova lupaus!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaikkonen, olkaa hyvä.

16.41 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Joudun kysymään hallituksen suhtautumisesta etätyöhön. Hallitus on kiristämässä etätyöntekijöitten verotusta. Muutoinkin työnantajapuolelta on käytetty etätyön suhteen kriittisiä puheenvuoroja. Haluatteko te, että etätyötä tehdään Suomessa nykyistä vähemmän? Etätyö kannattaisi nähdä pikemminkin mahdollisuutena kuin uhkana. Se helpottaa työn ja muun elämän, kuten perhe-elämän, yhteensovittamista, vähentää turhaa liikennettä, ruuhkia, päästöjäkin, osaltaan vahvistaa alueiden elinvoimaa. Minusta etätyö ei tietenkään kaikkiin tehtäviin sovi, mutta siellä, minne sopii, se kannattaa nähdä mahdollisuutena. Etätyö on tätä päivää ja toivottavasti myös tulevaisuutta, mutta onko nyt niin, että hallituksella on jotakin etätyön tekemistä vastaan? Haluatteko te vähentää etätyön tekemistä Suomessa? Siitäkö on kysymys?

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.42 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Kyllä, hyvät SPD:n edustajat, teen ihan tuolla Aleksanterinkadulla työtä pääosin, mutta olen myös kenttätöissä paljon — täällä kun huudeltiin etätyöministeristä, mutta näin ei kyllä tässä tapauksessa ole.

Edustaja Kaikkonen tarttuu tärkeään kysymykseen, ja minusta on hyvä myös, että tämä sali voisi käydä vähän laajemmankin pohdinnan aiheen ympärillä. Tämä hallitus ei suhtaudu millään tavalla kielteisesti etätyön tekemiseen. Me itse asiassa näemme niin, että nämä parhaat ratkaisut ja käytännöt sovitaan työpaikoilla. Ei se ole hallituksen asia sanoa, onko jossain yrityksessä järkevää tehdä etätyötä vai eikö ole, vaan me uskomme siihen, että fiksit suomalaiset työntekijät ja työnantajat pystyvät sopimaan niistä järkevistä ja hyvistä käytännöistä vastaavasti keskenään. Samaan aikaan kuitenkin tämä hallitus keventää merkittäväällä tavalla työssäkäyvien suomalaisten palkkaverotusta, [Antti Kaikkonen: Kiristätte etätyöntekijöiden verotusta! — Anne Kalmari: Työhuonevähennys!] ja se on hieno asia. — Edustaja Kaikkonen, jokaiselle työssäkäyvälle suomalaiselle jää enemmän käteen tämän kauden jälkeen tekemästään työstä kuin mitä taas vastaavasti aikaisemman vasemmishallituksen aikana on jäänyt.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

16.43 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työttömyys todella nyt koskettaa monia suomalaisia, ja samaan aikaan hallitus on leikannut työttömien sosiaaliturvasta. Piti tulla satatuhatta lisää työllistä, mutta tulikin entistä enemmän työttömiä, ja työttömät ovat entistä tiukemmalla sosiaaliturvaleikkausten vuoksi.

Nämä hallituksen tekemät laskennalliset työllisyystoimet, joista pääministeri täällä nyt ylpeilee, ovat siis lähinnä sosiaaliturvaleikkauksia, eivätkä ne ole synnyttäneet niitä luvattuja työpaikkoja. Pienituloisilta leikkaaminen on itse asiassa heikentänyt ostovoimaa ja sitä kautta kysyntää ja sitä kautta heikentänyt taas talouden kasvua ja työllisyyttä.

Mutta, arvoisa puhemies, työttömyyden lisäksi on Suomessa kasvanut myös ulosotossa olevien suomalaisten määrä. Tänä vuonna voi ylittyä jopa 600 000:n ulosotossa olevan ihmisen raja. Se on valtava määrä suomalaisia.

Arvoisa oikeusministeri, mitä hallitus tekee ulosotossa olevien määrän pienentämiseksi ja ulosotossa olevien aseman helpottamiseksi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Oikeusministeri Meri, olkaa hyvä.

16.45 Oikeusministeri Leena Meri (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Ja kiitos, että keskustelemme ulosottovelallisista täällä salissa ja kyselytunnilla. Meillä on ollut jo pitkään oikeusministeriössä käynnissä työ, jossa me etsimme keinoja siihen, miten ulosottovelalliset pärjäisivät arjessaan paremmin. Yksi sellainen oikeastaan historiallinen uudistus, jota valmistelemme ja innovoimme tällä hetkellä, on se, että teemme lainsäädäntöä siihen, kun henkilöllä on paljon ulosotossa ja monesti on niin, että jos on paljon ulosotossa, niin se pääoma ei ollenkaan lyhene, koska kaikki menee korkoihin. Me haemme nyt mallia siihen niin, että me pääsemme kokeilemaan sitä, että ihmisen kannattaa käydä töissä ja se velka lyhenee myös. Tämä on ihan historiallinen uudistus, ja tätä me siellä käym-

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

me asiantuntijoiden kanssa läpi. Tätä on itse asiassa viime kaudella lakivaliokunnassakin pohdittu, ja tässä on ollut aika kova vastustus. Sen takia olen todella ylpeä tästä hallituksesta, että me lähdemme kokeilemaan määrätietoisesti sitä, että toteutamme tätä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

16.46 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllähän tässä se hankaluus on, että hallitus näkee ja pääministeri näkee kaikki hyvät teot vain itsensä tekeminä ja kaikki huono, mitä tässä maassa tapahtuu, on jonkun muun syytä.

Mutta te sanoitte, että te haluaisitte tehdä vielä enemmän, ja yksi asia, missä pitäisi tehdä vielä enemmän ja mitä keskusta on esittänyt, on se, että meille pitää saada takausjärjestelmä tähän maahan. Meillä on tuolla maaseudulla paljon yrityksiä, jotka eivät saa rahoitusta tällä hetkellä sukupolvenvaihdoksiin, investointeihin ja sitä kautta työllistämiseen. He eivät saa rahoitusta sen takia, koska pankit katsovat, että yritysten sijaintipaikkakunta on väärä ja vakuusarvot eivät riitä. Ja sama koskee myöskin asukkaita monella paikkakunnalla. Esimerkiksi pohjoisessa Lapissa jo kunta rakentaa yhdessä kunnassa, Sodankylässä, asuntoja sen takia, että ihmiset saisivat niitä. Kysynkin elinkeinoministeriltä: Mitä te aiotte tämän asian suhteen tehdä? Onko luotavissa takausinstrumentti, mitä keskusta on esittänyt, jotta yritykset saavat rahoitusta ja pystyvät investoimaan, työllistämään, tekemään sukupolvenvaihdoksia ja [Puhemies koputtaa] saamaan kasvua tähän maahan ja työllisyyttä ylös?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Elinkeinoministeri Puisto, olkaa hyvä.

16.47 Elinkeinoministeri Sakari Puisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rahoituksen saatavuus pieniin ja keskisuuriin yrityksiin on erittäin oleellinen asia, ja siinä me käydään läpi oikeastaan nämä kaikki tasot, mihin asioihin pystyy vaikuttamaan. Paljon tätä sääntelyä valitettavasti on tullut finanssikriisin jälkeen Euroopan unionista. Nyt onneksi Euroopan unioni lähtee purkamaan sitä. Me osallistutaan aktiivisesti tähän ja myös näiden sääntöjen tulkintaan. Sitä on myös kansallisella tasolla, ja me pyritään raivaamaan ekstrasääntelyä ja pitämään huoli siitä, että aina, kun tulee erilaisia uusia hallituksen esityksiä, mennään minimillä eli ei tuoda lisää hankaluutta. Myös julkisella puolella pyritään — esimerkiksi Finnvera-lain uudistuksessa tehdään se toimialaneutraaliksi — auttamaan maaseutuyrityksiä, myös sukupolvenvaihdoksia. Luin itse asiassa hiljattain ihan hyvän uutisen siitä, että esimerkiksi maaseudulla sukupolvenvaihdoksiin on nyt suhtauduttu positiivisemmin. Nuoret ovat lähteneet siihen ihan vain sen takia, että nuoret näkevät, että maataloustuotannosta tulee myös huoltovarmuuskysymys.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

16.48 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän tässä nyt on se käynyt ilmi, että varsin moni ”työllisyystoimeksi” hallituksen nimittämä toimi on tosiasiassa leikkaustoimia pienituloisimmille tai palkansaajan aseman heikennyksiä. Tämä hallituksen työllisyyslinja ei tuota tuloksia, tämä saksipolitiikka ei toimi. Kasvua ei synny, ja kansalaisilla ei ole uskallusta eikä luottamusta.

Punkt i protokollet PR 97/2025 rd

Mutta kun täällä, pääministeri, on näitä SDP:n vaihtoehtoja perätty ja te kummasti sanoitte, että ne olisivat jotenkin tyhjiä papereita tai muuta, niin minäpä annan teille nyt yhden lisäesimerkin. Tässähän on monia jo tullut, te ette ole niihin puuttunut. Voisitteko vastata vaikkapa tähän? Tämä hallitus on kiristänyt tavallisen suomalaisen verotuksen korkeimmilleen kymmeneen vuoteen, ja nyt kun olette löytäneet veronkevennysvaraa, olette suunnanneet nämä veronkevennykset niin, että niistä hyötyvät kaikkein varakkaimmat ja rikkaimmat. [Miapetra Kumpula-Nattrin välihuuto] SDP on esittänyt, että nämä veronkevennykset kohdistettaisiin tavallisille suomalaisille, pieni- ja keskituloisille, jotta myös sinne rahapussiin jäisi näille ihmisille jotakin ja ostovoima parantuisi. Tartutteko, pääministeri, [Puhemies koputtaa] tähän SDP:n esitykseen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.49 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Kiitos edustaja Viitaselle kysymyksestä, tärkeästä sellaisesta. Ensinnäkin kokonaisveroaste laskee tämän hallituksen päätösten toimesta. Toiseksi me kevennämme — siis kevennämme — työn verotusta [Joona Räsänen: Ministereiden verotusta!] puolellatoista miljardilla, josta noin miljardi kohdistuu pieni- ja keskituloisille. Se on miljardi vähemmän veroja pieni- ja keskituloisille, ei enemmän, se on vähemmän veroja. [Miapetra Kumpula-Natri: Per henkilö!] Se, että me laskemme ylimpiä marginaaleja ja kevennämme progressiota, on minusta välttämätöntä. Meidän täytyy pysyä kansainvälisessä kilpailussa mukana, meidän täytyy pitää osaajat Suomessa, meidän täytyy pitää huolta siitä, että itsensä kehittäminen, yrittäminen, lisätyöt, lisävastuun ottaminen kannattaa. [Timo Harakka: Omistaminen!] Meille ovat kansainväliset laitokset, kuten valuuttarahasto, esittäneet vielä huomattavasti alempaa kantaa ylimmille marginaaliveroille, ja tutkimusten mukaan tämä rahoittaa itse itsensä. Tehdään enemmän töitä, kun verotetaan vähemmän. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Milloin?] No, tämä erottaa meidät, hallituksen ja SDP:n veropolitiikan. Me uskomme, että kun työtä [Puhemies koputtaa] ja yrittämistä verotetaan vähemmän, ei enemmän, niin tehdään enemmän töitä. [Puhemies koputtaa] Teidän niistä vaihtoehtoistanne yksi esimerkki: 500 miljoonaa pk-yrityksille lisää veroa. [Puhemies koputtaa] Oletteko laskeneet, paljonko se on, sen työllisyysvaikutus? [Pia Viitanen: Ei pidä paikkaansa!]

Frågan slutbehandlad.